

[Justitsministeren]

skulle undersøge muligheden for i renteloven i øvrigt at foretage ændringer vedrørende andre bestemmelser, og det ser jeg altså gerne at vi får lejlighed til først at drøfte i retsudvalget, men jeg kan på forhånd sige, at jeg ikke har noget som helst imod, at man beskæftiger sig med resten af loven, forudsat at vi får det her foreslåede igennem nu, for det synes jeg er tiltrængt.

Jeg har i øvrigt en tilføjelse til mit svar for angående de to år, der er nævnt i forbindelse med bemyndigelsen. At det er to år, skyldes, som jeg nævnte, ikke alene, at man ikke skal ændre morarenten hver anden dag, men have så meget ro om den, som man kan have, men også, at økonomer regner med, at man kan se et par år frem i tiden, når det drejer sig om renteniveauet, men heller ikke længere. Så kan man selvfølgelig sige, at man har oplevet, at økonomer har taget fejl, men det gør jo alle sagkyndige. Det er imidlertid udgangspunktet for, at man siger, at hvert andet år vil være passende.

Hermed sluttede forhandlingen

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 1:

Forslag til folketingsbeslutning om en reform af skattesystemet.

Af Lykketoft (S) m.fl.
(Fremsat 3/10 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Det beslutningsforslag, som i dag er til behandling, er jo ingen overraskelse. Det er identisk med det socialdemokratiske reformforslag, som var til første behandling her i foråret. Jeg skal derfor ikke gå i detaljer med hensyn til de forskellige elementer, som indgår i socialdemokratiets forslag til en skattereform. Derimod vil jeg hæfte mig ved det allersidste afsnit i hr. Lykketofts skriftlige fremsættelse.

Heri anføres, at socialdemokratiet genfremsætter sit beslutningsforslag for at markere sine synspunkter i de videre forhandlinger med andre partier om den meget påtrængende reform af indkomstskattesystemet.

Siden redegørelsen for regeringens skattereform blev fremlagt i foråret, har der i høj grad været tale om politiske markeringer vedrørende udformningen af en reform af indkomstbeskatningen. Det står imidlertid klart, at en reform kun kan gennemføres, hvis et bredt flertal her i folketinget kan tiltræde principperne i den. Derfor er det nødvendigt med forhandlinger, før vi kan komme videre, nøjagtigt som socialdemokratiet har anført det.

I disse forhandlinger vil der imidlertid være behov for åbenhed og bevægelighed. Det tror jeg alle ansvarlige partier er klar over. Det er imidlertid påfaldende, at der ikke i socialdemokratiets forslag, således som det foreligger i dag, er den mindste antydning af bevægelighed i tidligere markerede standpunkter.

Jeg tror, det står klart for alle, at der hviler et stort ansvar på os herinde med hensyn til at få rettet op på skattesystemet og få gjort det tidssvarende. Efterhånden daglig bliver nye udnyttelsesmuligheder i skattesystemet omtalt i aviser, i radio og i TV. Dette kan og må ikke fortsætte. Regeringen har derfor allerede flere gange indbudt til åbne, fordomsfri forhandlinger om en skattereform. Konkrete forhandlinger regner jeg med vil kunne starte i næste måned. Det er mit håb, at folketingets partier vil deltage i disse forhandlinger med samme indstilling som den, regeringen har, nemlig åbenhed og bevægelighed, således at vi allerede i denne samling kan få fastlagt principperne for den kommende skattereform.

Lykketoft (S):

[Lykketoft]

Jeg skal understrege, at socialdemokratiet hermed for fjerde gang siden regeringsskiftet har et beslutningsforslag om en skattereform til første behandling. Det må vi tage som et beskæmmende udtryk for, at folketingets borgerlige flertal endnu ikke har været villig til at tage reelle skridt til en reform af et system, der er blevet fuldstændig umoralsk, et system, hvor samfundets indtægtsgrundlag dag for dag, som ministeren også var inde på det, udhules gennem en stadig mere systematisk skattetænkning, især fra de velstående side.

Det borgerlige flertal, der ikke har kunnet enes om at gøre op med den asociale skatteudvikling, har derved automatisk væltet skattebyrderne nedad på de grupper, der dårligst kan tåle det, og det er sket, samtidig med at man gennem to år har været utrættelig med hensyn til initiativer, der berøver de økonomisk svagest funderede grupper den gamle velfærdsstats sikkerhed mod indkomstbortfald, og samtidig med at der er ført en økonomisk politik, hvorved profitter og kapitalgevinster i stride strømme er løbet til dem, der ejer de store formuer og betaler den lille skat. Derfor er fordelingen af velstand og fordelingen af byrder blevet skævere i denne regerings 2-årige levetid, og det er en helt afgørende målsætning for socialdemokratiet, at vi får brudt denne onde cirkel, at vi får genskabt en mere ligelig fordeling af goderne, og at vi får genopbygget den sociale harmoni. En skattereform skal medvirke effektivt til dette og ikke kun være en tiltrængt teknisk forbedring af systemet.

Vi har forstået på de radikale, at det er de enige med os i, og et flertal i folketinget er dermed enig med os. Derfor vil vi i denne folketingssamling gøre meget ud af at bevare og udbygge et fælles fodslag med det radikale venstre, så denne regering tvinges til handling.

Socialdemokratiet og de radikale vil begge en reform, der rydder op i fradrag, der omlægger rentefradrag til samme skatteværdi uanset indkomst, der beskatter langt flere mennesker alene med den laveste trækprocent, men som indfører en tillægsskat på dem, der tjener mest, en skat på en personindtægt ud over f.eks. 180.000 kr. uden alle de fradrag, som vi kender i dag, og vi vil i begge partier skaffe et milliardbeløb til at

lette vilkårene for børnefamilier og andre med ringe skatteevne.

Det, der nu er brug for, er, at vi sætter os sammen og får tallene til at stemme, for så vidt jeg har forstået, er vi nemlig uenige med de radikale om visse kendsgerninger. Vi har regnet ud, at det ikke er muligt at give børnefamilierne den lettelse, vi ønsker at give dem, hvis tillægsskatten er for lav, og i hvert fald er det ikke muligt, hvis vi samtidig skal undgå ekstra at brandskatte den store, brede danske middelstand, der i forvejen betaler den store part af indkomstskatteerne. Det er det regnestykke, vi skal have til at gå op, hvis vi skal lave en skattereform.

I øvrigt er det værd at mærke sig, at socialdemokratiet stadig væk er det eneste parti, der har fremlagt et sammenhængende, tal-mæssigt belyst forslag til en skattereform, hvor der ikke, sådan som det var tilfældet i regeringens umulige udspil i foråret, mangler et stort milliardbeløb, som skal hentes ved momsforhøjelse, eller er en uspecificeret fradragssanering, hvor man formentlig først og fremmest tænker på lønmodtagerfradraget. Det er nok det eneste, denne regering kan blive enig om at skære i af fradrag.

Der er ingen tvivl om, at den skattepolitiske debats kvalitet med ét vil blive voldsomt forbedret, når både de radikale, regeringen og også SF fremlægger deres egne forslag ledsaget af regnestykker, der stemmer. Først da ved vi, hvem de enkelte partier vil have til at betale mindre, og hvem de vil have til at betale mere i skat, og først da får vi lige vilkår i debatten og klarhed for offentligheden.

Vi regner med, at i hvert fald regeringen meget snart vil leve op til dette minimumskrav til en rimelig debat, og vi regner også med, at vi derefter allerede inden årsskiftet kan gå i gang med grundige fælles forhandlinger mellem alle reelt interesserede partier med henblik på at finde en fællesnævner. Vi mener, at alle kræfter skal sættes ind allerede i dette folketingsår på at udmønte et forlig om lovgivningen, så de ny og bedre skatte-regler kan begynde at få virkning fra 1986.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg var ærlig talt meget ked af den tale, hr. Lykketoft holdt nu. Jeg tror ikke, tiden er inde til at prøve at grave grøfter og gøre dem dybere og bredere, nu hvor vi skal i gang

[Hagen Hagensen]

med at finde frem til en skattereform. Vi ved alle sammen, at vi når det kun, hvis vi får en virkelig bred tilslutning til den, og det er noget, der forstås ude i befolkningen, at her kommer en skattereform, som kan holde lang tid fremover.

Også jeg vil tage udgangspunkt i hr. Lykketofts slutbemærkninger i den skriftlige fremsættelse, hvor der tales om, at man genfremsætter forslaget for at markere sine synspunkter i de videre drøftelser. Hvorfor nu denne genfremsættelse? Hvorfor denne markering? Vi kender jo alle sammen fra en række debatter socialdemokratiets synspunkter, og vi ved også, at de ikke kan få dem igennem nøjagtig i den form, som de gerne vil have dem. Det har vi jo drøftet i årevis, også før hr. Lykketoft var minister for skatter og afgifter. Hverken han eller hans forgængere har haft nogen mulighed for at komme igennem med det, de har foreslået. Man har ikke villet de drøftelser på et reelt grundlag, hvor vi skal prøve på at samle. Det er det, vi godt vil være med til, og derfor vil jeg i dag slet ikke gå ind i en større skattedebat. Jeg synes, vi kender synspunkterne i dette forslag så godt, at der ikke er grund til at gentage, hvad vi har sagt om dem før.

For at nå videre må vi samle viljerne og prøve at finde frem til, hvad det er, der er behov for med en skattereform, noget, som vi har en chance for at få igennem. Også vi synes, der er et påtrængende behov for at få en skattereform, men det skal ikke være en, som bare tilgodeser, hvad et enkelt parti anser for ret.

Et af vore store dagblade, Jyllands-Posten, fortæller netop i en opstilling, hvor meget denne reform vil komme til at koste en lang række skatteydere i større skattebetaling, hvis den kommer igennem. Det er noget, som skattedepartementet har beregnet. Vi kender tallene, og vi ved, hvor hårdt det vil ramme ganske mange. Det er ikke vores vej. Vi vil en skattereform, der betyder, at ingen skal have skatteskærpelser – naturligvis kan der være enkelte forhold, man lige skal have rundet af – men hvor det derimod er hensigten at få flest muligt ind under en ensartet beskatning, så der betales den samme skat af den først som af den sidst tjente krone. Dette vil også medvirke til, at den skattetænkning, som ingen af os bryder os om, faktisk bliver klaret, for jo højere vi får proportionalstræk-

ket ført op – jeg så helst, at det kom helt til tops – jo større mulighed fik vi for at imødegå skattetænkning, som også på rentefragtdragsrettens område har haft en vis succes. Det er det, vi skal væk fra, men det fordrer altså, at vi sætter os sammen og prøver at få klaret tingene igennem. Først og fremmest er det jo de høje marginalsatser, der rammer alt for mange, der er ondets rod. Lad os dog se på disse forhold!

Vi synes heller ikke om, at beskatningsgrundlaget skal udvides, og det er også en ting, som vi må drøfte nærmere, for hvis nogle får udvidet deres beskatningsgrundlag, kan de jo selv med samme skatteprocent komme til at mærke skattetrykket endnu mere.

Nu vel, vi forstår, at der nok er tale om, at man vil drøfte tingene, men hvis man har låst sig fast, som hr. Lykketoft synes at have gjort med den markering, der i dag er kommet frem, lover det ikke overvældende godt for det, vi skal i gang med. Jeg synes, der virkelig er grund til at få forhandlinger i gang, og det vil vi være med til, overensstemmende med, hvad vi også har stemt for med den dagsorden, vi åbnede folketingsåret med: at vi vil søge at få fastlagt principperne for en skattereform i indeværende samling. Det er det, vi skal arbejde videre på, og derfor må vi afvise dette beslutningsforslag, som nu igen er fremsat. Som sagt synes jeg ikke, der er grund til at gøre grøfterne dybere nu. Vi skal tværtimod se at få dem kastet til, og det vil vi drøfte med henblik på at få det bedst mulige ud deraf.

Fogh Rasmussen (V):

Et vigtigt punkt i hr. Lykketofts indlæg var understregningen af behovet for, at et politisk flertal så hurtigt som muligt kunne samle sig om at lave en skattereform, men jeg synes ærlig talt, at hr. Lykketofts tale i meget ringe grad levede op til den målsætning, som han selv gav så stærkt udtryk for. Hr. Lykketofts tale var jo i meget høj grad præget af partipolitisk agitation. Det var en tale, som i meget høj grad var beregnet som propaganda udadtil fremfor at være præget af ønsket om at skabe konstruktive løsninger indadtil.

Det er jo ikke første gang, vi har haft en sådan skattereformdebat. Vi havde også i

[Fogh Rasmussen]

foråret en debat om skattereform, og jeg skal ved denne lejlighed alene henvise til de bemærkninger, som jeg på venstres vegne dengang gjorde. Men jeg vil da gerne meget stærkt understrege, at venstre er meget enig i, at der er behov for en dybtgående skattereform. Indkomstskattesystemet har gennem en lang årrække ved en masse lapperier udviklet sig til at blive så indviklet og uigennemskueligt for almindelige mennesker, at der i omegnen af skattesystemet har udviklet sig en hel industri, der har specialiseret sig i at lave såkaldt skattetækning, og vi har i venstre den opfattelse, at det er dårligt for samfundet, hvis det bedre kan betale sig at producere skattetækning end at producere eksportvarer. Derfor ønsker vi en skattereform, som belønner dem, der gør en ekstra arbejdsindsats, som belønner dem, der tør gå i gang med at investere, som belønner dem, der sparer op i stedet for at forbruge og stifte gæld, så vi er altså enige i, at der i høj grad er behov for en skattereform.

De problemer ved det eksisterende skattesystem, som vi så tit taler om, er jo i meget høj grad knyttet til den såkaldt progressive statskat, og jeg synes, det er positivt, at et meget bredt flertal i folketinget efterhånden har erkendt, at der er behov for at afskaffe denne og i stedet indføre en proportional-skat, dvs. den samme skattesats for alle uanset indkomsternes højde.

Når socialdemokratiet nu så igen fremsætter et skattereformforslag indeholdende også et forslag om en såkaldt tillægsskat, er det svært at frigøre sig for den opfattelse, at denne tillægsskat, som socialdemokratiet stiller forslag om, indeholder præcis de samme skavanker og vil producere præcis de samme problemer, som den nuværende progressive skatteskala gør, den, som alle efterhånden er enige om at man bør afskaffe.

Jeg skal ikke her fordybe mig i detaljer, men kun sige, at socialdemokratiets forslag om, at man skal beskattes af et rent fiktivt formueafkast, vil føre til en masse tilfældigheder og en masse uretfærdigheder i beskatningen af mange forskellige skatteydergrupper.

Lad mig gentage det, som jeg startede med, nemlig at der er behov for en skattereform, og at vi i venstre ønsker, at der kan skabes den størst mulige parlamentariske bredde bag en skattereform. Det synes vi at

partierne skulle være mere optaget af end af at holde propagandataler udadtil. Vi ønsker, at et flertal i folketinget i denne samling kan enes om principperne i en skattereform, og så må vi derefter tage den fornødne tid til en udmøntning i lovforslag, som gør det enklere og lettere for borgerne at leve under det skattesystem, vi har.

Rahbæk Møller (SF):

Skattepolitik har to sider, en teknisk og en fordelingspolitisk, og vi vil behandle socialdemokratiets forslag til skattereform fra begge sider.

Først den fordelingspolitiske. Her er vi som også nævnt ved tidligere lejligheder langt fra enige med socialdemokratiet.

Vi har netop fået nye tal, der viser, hvor vidt udhulingen af proportionen er nået. Vi har set, at vi nu er nået så vidt, at lavtlønsgruppen med indkomster på mellem 100.000 og 125.000 kr. er blevet en af de højest beskattede grupper. Det må dog være et naturligt mål for en skattereform i et eller andet omfang at vende tilbage til den tilstand, hvor de forskellige gruppers skattebetaling afhænger af deres indkomst, således at højere lønnede betaler en større andel af deres indkomst i skat end lavere lønnede, men det forfærdende er, at socialdemokratiets forslag stort set intet gør ved denne tilstand. Lavtlønsgruppens skattebetaling vil være næsten uændret. Årsagen til, at det socialdemokratiske forslag gør så lidt ved den skæve byrdefordeling, er, at man har prioriteret forlængelsen af proportionalstrækket så højt, at der bliver meget lidt tilovers til tiltag, der især vil gavne de lavtlønnede. Der er kun midler til en beskedne forhøjelse af personfradraget og slet ingen penge til at sænke den laveste trækprocent. Tværtimod foreslås en mindre forhøjelse.

Baggrunden for den prioritering er, at socialdemokratiet satser så voldsomt på den beskedne administrative forenkling, der ligger i at gå fra et system med tre skattetrin til et system med to. Jeg er nødt til at spørge, hvorfor det egentlig er så væsentligt. Vi har netop set det norske oplæg til en skattereform, der imødekommer en stor del af den kritik, der også er rettet mod det danske system. Her opererer man med seks skalatrin. Hvorfor er det så væsentligt, at vi nu går ned

[Rahbæk Møller]

fra tre til to trin? Er socialdemokratiet villigt til at ofre de lavtlønnede på dette måls alter? Med andre ord: hvorfor tager socialdemokratiet ikke udgangspunkt i menneskers levevilkår og siger, at man ikke længere vil finde sig i, at de lavest lønnede skal betale den største skat, og så indretter sit forslag derefter? Hvorfor har man i stedet taget sit udgangspunkt i et administrativt mål for så med et skuldertræk at konstatere, at dette mål desværre er uforeneligt med, at der gøres noget for de lavtlønnede?

Jeg synes, at socialdemokratiet påtager sig en tung byrde med denne prioritering. For det første giver denne satsen på den administrative side af sagen de demagoger, vi er oppe imod, alt for let spil. I sommerens løb har debatten svirret med udtryk som forlængelse af proportionalstrækket, tillægsskat for de højeste indkomster osv. Det har været en debat, som kun de færreste har kunnet gennemskue drejede sig om at overføre endnu flere penge fra de lavtlønnede til de højtlønnede. Det ville have gavnet debattens niveau, hvis socialdemokratiet havde hjulpet med til at trække den ned på jorden.

For det andet har vi et parti, det radikale venstre, som nu engang er udslaggivende, og som hverken kan eller vil regne ud, hvilke muligheder der egentlig ligger i en skattereform, og hvad konsekvenserne af forskellige forslag er. Når så regeringen foreslår en omfordeling til fordel for højtlønnede, mens socialdemokratiet fordelingsmæssigt vil bevare status quo, ser vi det radikale venstre, når det en sjælden gang finder anledning til at udtrykke sig nogenlunde præcist, placere sig midt mellem regeringen og socialdemokratiet. Jeg tror såmænd, de gør det i god tro, fordi de heller ikke kan gennemskue alle disse tekniske udtryk, men hvis der skulle komme noget ud af deres skattereform, kan resultatet blive forfærdeligt.

Så er der den tekniske side af sagen, og her kan vi være langt mere positive over for det socialdemokratiske forslag uden dog at være helt enige i det. Socialdemokratiet tager udgangspunkt i det, der er problemet, nemlig at beskatningen af kapitalafkast ikke er en indtægt for samfundet, men en udgift, et kæmpehul i systemet, der breder sig som en kræftsvulst.

Den løsning, socialdemokratiet lægger op til, er ikke uden problemer, men tiden tilla-

der mig ikke at gå i detaljer. Det væsentlige er imidlertid, at vi opfatter det socialdemokratiske forslag i denne henseende som et seriøst bud på, hvordan vi når frem til et mere holdbart skattesystem. Vi har nu efterhånden en række bud. I mange år har SF foreslået problemet løst ved at aftrappe fradrag for renter af privat gæld og ved at forhindre overførsel af afskrivning af personlig indkomst ved indførelse af virksomhedsbeskatning for alle typer virksomheder.

Senere er socialdemokratiet og Sparekasseforeningen kommet med deres bud, og på det seneste har vi set den norske kommissionsbetænkning. Forslagene er forskellige, men alle er seriøse i modsætning til dem, der kommer fra regeringen, der benægter problemets eksistens og blot hævder, at hvis vi sænker skatten tilstrækkeligt for de rige, så holder de nok af sig selv op med at udnytte hullerne i systemet.

Fra SFs side er vi villige til helt fordomsfrit at drøfte, om vores eget, socialdemokratiets eller et helt tredje forslag er bedst egnet til at lukke hullerne i systemet, men fordelingspolitikken skal være i orden. De lavtlønnede, der i dag betaler en alt for stor andel af deres løn i skat, skal have en lettelse.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Måtte jeg ikke til indledning sige, at efter radikal opfattelse skal der i denne samling træffes beslutning om en skattereform. Jeg håber bestemt, at det bliver beslutninger, der støttes af et meget bredt flertal i folketinget. Men jeg vil gerne sige, at kan det ikke lykkes at samle dette brede flertal, så mener jeg ikke, at det vil være muligt at lade denne samling gå til ende, uden at der træffes beslutninger af et mindre bredt flertal. Det vil jeg gerne have sagt til indledning, så jeg ikke bagefter skal møde bebrejdelser for, at der træffes beslutninger, som ikke opfylder det, vi helst ser: støtte fra et bredt flertal i folketinget.

Jeg vil ikke benytte denne anledning til at grave grøfter. Jeg ønsker ikke, at der skal skabes konfrontationer. Derfor var jeg, som det er blevet bemærket tidligere, lidt overrasket over socialdemokratiets indledning her. Men lad os nu håbe, at vi ikke taler os væk fra hinanden. Men i anledning af det, der er

[Bernhard Baunsgaard]

blevet sagt af ordførerne før mig, vil jeg gerne komme med nogle enkelte bemærkninger.

Det kan ikke hjælpe noget, at man fra socialdemokratiets side bredt værner mellemindkomsterne. Jeg kan naturligvis ikke vide, hvad socialdemokratiet anser for en mellemindkomst, men ud fra det sidste skatteår, vi har en opgørelse for, må vi konstatere, at set i forhold til bruttoindkomsten betaler i hvert fald de, som ikke kan nå højere end små mellemindkomster, mere end de større mellemindkomster. Hvis der i dette at frede mellemindkomsterne indgår, at de store mellemindkomster – det er dem op til 250.000 kr. – skal friholdes, så går det ikke. Det kan ikke være rimeligt, at folk med en indkomst på 100.000 kr. betaler mere i skat end folk med en indkomst på 225.000 kr., og sådan virker det nuværende skattesystem. Det må også ændres.

Det er jo meget godt, at man siger, at man er ude efter de velståendes skattefradrag, de ligningsmæssige fradrag. Det er jeg også. Men så kan det ikke hjælpe noget, at man ikke samtidig indrømmer, at den gruppe, der formentlig forstår at udnytte fradragssystemet bedst – i betragtning af vanskelighederne, når man ikke har den helt store indkomst – er de faglærte arbejde, der set i forhold til bruttoindkomsten betaler mindre i skat end både de ufaglærte arbejdere og lavtlønsgrupperne. Det kan ikke hjælpe noget, at man fra konservativ side møder op med den indstilling, at ingen gruppe skal betale mere. Det går ikke.

Det forekommer mig, at der må være mulighed for bred opslutning bag en skattereform. Den skal bygge på – dér tror jeg at vi foreløbig er enige – en proportionalsskat på knap 50 pct. på alle indkomster, foreløbig defineret som »skattepligtige indkomster«. Og så – for at der ikke skal være nogen tvivl om det, heller ikke hos venstre – skal der en tillægsskat på. Denne tillægsskat skal hvile på bruttoindkomsten, og når den gør det, er det ikke muligt at gennemføre, at de skavanker, der er i det nuværende system, kommer med over i tillægsskatten. Det vil jeg gerne sige. Det kommer man ikke uden om. Vi er her fuldstændig enige med socialdemokraterne, men vi er uenige om, hvilket grundlag vi så skal lægge den på. Jeg tror ikke, at det er godt, at man belaster arbejdsindkomster hårdere end arbejdsfrie indkomster, renter og

aktieudbytter osv. Den går efter vor opfattelse ikke.

Og så tror jeg, at vi skal inddrage i en skattereform spørgsmålet: kan man virkelig blive ved at fastholde personfradragssystemet? Er vi ikke nødt til at gå over til persontilskud? Bare tag en familie, hvor to mennesker skal leve af en lav indkomst. Når man forhøjer personfradraget, hvad der meget vel kan være grund til, så længe man beholder det, er der ikke plads til fradrag for børn, og det kan dog ikke være meningen. Jeg tror, at vi bør inddrage overvejelser om at gå over til persontilskud og forlade personfradragssystemet.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Det var et meget interessant indlæg, hr. Bernhard Baunsgaard kom med, for det viste en enighed mellem SF og det radikale venstre, der er hidtil uset, nemlig om det fordelingspolitiske sigte.

Hvis jeg forstod hr. Bernhard Baunsgaard ret, så sagde han, at det var meningen, at gruppen af lavtlønnede og lavere mellemindkomster, folk der tjener 100.000–125.000–150.000 kr., ikke mere skulle betale en større andel af deres indkomst i skat end grupper højere oppe i systemet. Hvis jeg har forstået det rigtigt, så er det lige præcis SFs sigte, men det er i lodret modstrid med alt, hvad det radikale venstre hidtil har udtalt sig om: forlængelse af proportionalstrækket, sænkning af den højeste trækprocent osv.

Det hænger ikke sammen; derfor vil jeg godt have at vide: skal vi nu tro på det fordelingspolitiske sigte, hr. Bernhard Baunsgaard talte om? Så er der bred enighed mellem vore to partier. Eller skal vi tro på de forskellige løfter, som det radikale venstre har strøet om sig med i løbet af sommeren? Altså, hvad er radikal politik? Er det et fordelingspolitisk sigte, eller er det nogle bestemte administrative mål?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Efter at have studeret de forskellige artikler, hr. Rahbæk Møller har produceret i forskellige aviser, har jeg ærlig talt opgivet at forklare ham det. Han har ikke engang fået

[Bernhard Baunsgaard]

fat i, at det radikale venstre ønsker at lægge tillægsskatten på bruttoindkomsten, men opererer med, at det skulle være en tillægsskat på den skattepligtige indkomst. Når hr. Rahbæk Møller ikke kan forstå noget så elementært, så er der vist ikke grund til at gå ind i en større diskussion med ham her. Det må vi jo så klare i udvalget.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg har aldrig kommenteret, hvorvidt det radikale venstre ville lægge skat på bruttoindkomsten eller på nettoindkomsten. Det, jeg har interesseret mig for, er, at de forslag, som er fremkommet i pressen under betegnelsen »det radikale venstres skatteforslag«, ikke har opfyldt det fordelingspolitiske sigte, som hr. Bernhard Baunsgaard nu siger at man har, og i øvrigt har pengene ikke passeret. Derfor vil jeg spørge helt kontant: er det fordelingspolitiske sigte, hr. Bernhard Baunsgaard nu oprullede, det radikale venstres mål? Er det meningen, at gruppen af lavtlønnede skal have en lempelse i forhold til dem med høj indkomst, eller er det det ikke? Så kan vi snakke teknik bagefter.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det radikale venstre har ikke ladet tilgå pressen noget forslag, så jeg ved ikke, hvad det er, hr. Rahbæk Møller taler om. Jeg vil da godt, når hr. Rahbæk Møller nu siger, at han har et ganske bestemt sigte, spørge: hvornår er det, hr. Rahbæk Møller har fremst et udarbejdet forslag her i folketinget?

Bente Juncker (CD):

Det er da udmærket, at socialdemokratiet gerne vil markere sine synspunkter i de videre forhandlinger. Centrum-demokraterne deltagere gerne. Vi støtter ministeren i, at et stort flertal her i tinget skal være enigt om en skattereform. Det må være klart. Grundlaget for forhandlingerne er for centrum-demokraternes vedkommende naturligvis den redegørelse, ministeren gav folketinget den 8. maj i år.

Der er to områder, der ligger CD meget på sinde, og som vi lægger megen vægt på i de kommende forhandlinger, nemlig formue-

skatten og ejendomsskatterne. Vi ønsker ingen skærpelse på disse områder, tværtimod. Der er folk, der næsten ikke kan eksistere, selv om de tjener ret meget, fordi de betaler en kæmpe formueskat af nogle mursten og nogle maskiner, som arbejder penge hjem til dem, men som er en formue.

Ejendomsskatterne mener vi bør knyttes nøje sammen med rentefradragsretten. Den står det helt fast at vi ikke ønsker at afskaffe, men bliver der tale om at reducere den på en eller anden måde, så må det under ingen omstændigheder ske med tilbagevirkende kraft. I tillid til landets love har man indgået kontraktmæssige forpligtelser, hvor man måske har betalt over en halv million kroner mere for et hus, end man egentlig skulle betale, fordi man havde ret til at trække renter fra. Det kan ikke være sådan, at mennesker får et smæk. Det ville være helt og ganske urimeligt. Når nu den sidste del af retten til at fradrage ejendomsskatterne i indkomsten falder væk, kommer mange mennesker til at sidde urimelig hårdt. Når yderligere vurderingerne stiger hvert år, kommer mange i klemme, fordi de får et stort overskud på deres ejendom og skal betale en høj skat af det.

Endelig er det et problem, at der er en bestemt grænse, hvor lejeværdien af egen bolig stiger fra 2,5 pct. til 7 pct. eller deromkring af de højt vurderede huse. Hvis man ikke gør noget, vil alt for mange ejendomme med stigende vurderinger ryge op over denne grænse, og det har aldrig været tilsigtet.

Jeg kan ikke se, at det socialdemokratiske forslag rummer nogen som helst indrømmelser på de områder, jeg her har nævnt. Det kan undre mig, ligesom de øvrige ordførere, at socialdemokratiet overhovedet ikke har bevæget sig i dette skatteforslag. Det er en genfremsættelse, og de bør da bevæge sig, når man har hørt diskussionen her i sommerens løb.

Ove Jensen (FP):

Selve ordet »reform« betyder en forandring til det bedre af et bestående forhold, og da alle skatteydere, uanset om de har en høj eller en lav indkomst, bliver brandskattet af hver en øre, de tjener, vil en forbedring af de bestående forhold i skattesystemet naturligvis være at få skatetrykket væsentligt nedsat for alle skatteydere.

[Ove Jensen]

Det er der slet ikke tale om i dette forslag. Tværtimod foreslås det, at skattetrykket skal øges ved – for blot at nævne nogle enkelte eksempler fra forslaget – at der skal indføres en tillægsskat for de personer, der har en bruttoindkomst på over 180.000 kr., at standardfradraget for ejerboliger bortfalder, at de forskellige former for fradrag begrænses, herunder rentefradragsretten, som så forudses helt afskaffet over en årrække, hvis socialdemokratiet får sine ønsker opfyldt. Selskabsskatten skal forhøjes med 25 pct., hvilket vil være helt ødelæggende for den begyndende optimisme, der kan spores i nogle virksomheder.

Derfor har dette forslag intet som helst med en reform at gøre. Det er en traditionel fortsættelse af mange års socialdemokratisk politik: med forskellige krumspring at øge skattetrykket, og det er det modsatte, der er brug for.

En reform af skattesystemet kan kun gennemføres ved at foretage en væsentlig ned sættelse af skattetrykket for alle. Det vil være en forandring til det bedre af et bestående forhold. Fremskridtspartiet er det eneste parti, der har et skattereformforslag på programmet, der lever op til dette. Det går ud på at afvikle indkomstskatten over en årrække ved gradvis at forhøje den skattefrie bundgrænse, indtil indkomstskatten er helt afskaffet. Helt konkret ser fremskridtspartiets indkomstskatteafviklingsprogram således ud:

Med virkning fra den 1. januar 1985 forhøjes det skattefrie bundfradrag til 46.000 kr. Fra 1986 forhøjes den skattefrie bundgrænse til 60.000 kr. I 1987 bliver bundgrænsen 75.000 kr., i 1988 100.000 kr., i 1989 125.000 kr., og fra 1. januar 1990 bortfalder indkomstskatten fuldstændigt. Fra og med 1986 indføres en enhedsskat på 50 pct. dækkende al indkomstskat for personer. Det vil sige, at der i 1986 vil blive en indkomstskat på 10.000 af en skattepligtig indkomst på 80.000 kr.

Foreløbig står fremskridtspartiet ret alene med disse synspunkter, men i en folketings-samling, hvor det ser ud til, at arbejdet med en skattereform vil blive en af de tunge sager, er det interessant at konstatere, at samtidig med at alle partier minus fremskridtspartiet vil have skattetrykket forhøjet, har en af de førende økonomer i verden, den amerikanske professor og nobelprisvinder Milton

Friedman, udtalt, at så længe den danske befolkning fortsat accepterer, at staten bruger størstedelen af dens indkomst, så undrer det ikke, at Danmark og dansk økonomi ikke udvikler sig mere, end tilfældet er. »Sæt skatterne ned«, lød budskabet fra Milton Friedman.

Fremskridtspartiet er helt enig i denne udtalelse, og derfor afviser vi naturligvis dette forslag fra socialdemokratiet. Vi vil gerne være med til at lave en skattereform, men det skal ikke være efter de retningslinjer, socialdemokratiet her har skitseret.

Lenger (VS):

Det ville være underholdende, hvis hr. Ove Jensen senere i dag vil komme op og fortælle, hvilke lande eller hvilket land der faktisk har afprøvet Milton Friedmans teorier.

Det er efterhånden fjerde gang vi diskuterer dette socialdemokratiske beslutningsforslag, men det skal ikke afholde os fra at tage det helt alvorligt, for selv om det ikke er så vidtgående som den skattepolitik, VS står for, peger det stort set i den rigtige retning, og det adskiller sig bl.a. fordelingsmæssigt klart fra de tanker, regeringen gav udtryk for i maj måned.

Ingen vil formentlig bestride, at vores skattesystem er trukket skævt inden for de seneste år, og det skyldes tre store dødvægte.

For det første er der den overhåndtagende brug af fradrag, som især de bedrestillede kan udnytte, og som nu reducerer bruttoindkomsterne med 22 pct., før de bliver til skattepligtige indkomster, mod bare 16 pct. for få år siden. Det reducerer naturligvis også skattegrundlaget, og det giver problemer for statens finanser. Problemstillingen kan også udtrykkes på den måde, at i perioden fra 1977 til 1981 steg fradragene med 115 pct., mens bruttoindkomsterne kun steg med 60 pct.

Den anden dødvægt er forskydningen mellem proportionale skatter og progressive skatter. Hvor den statslige indkomstskat i 1973 var 18,3 pct. af den skattepligtige indkomst, var den i 1982 kun 13,7 pct. I samme periode steg den kommunale og amtskommunale indkomstskat fra 15,7 til 18,5 pct., og de proportionale sociale bidrag, der opkræves sammen med statsskatten, er jo også stigende, især inden for det seneste år.

[Lenger]

Den tredje dødvægt, der giver slagside i fordelingspolitikken, er den asociale moms, der udgør 21 pct. af de samlede skatter og afgifter mod 18 pct. for 10 år siden. Det element vejer tungt, når vi skal se på den samlede fordeling af skattebyrderne på de forskellige indkomstgrupper, for de laveste indtægter betaler en større andel af indtægten i moms, end de højeste indtægter gør.

En omlægning af skattesystemet må altså tage udgangspunkt i, hvad det er, der er tungt, skævvridende og asocialt.

Det er blevet nævnt som eksempel, at alle efterhånden betaler den samme skatteprocent, hvad angår de direkte skatter, nemlig omkring 30, og det er rigtigt. Men vi vil gerne tilføje, at de bedrestillede jo alligevel bidrager lidt mere til statens indtægter – den skal regeringen have – nemlig fordi de i højere grad end de svagest stillede køber statsobligationer. Det karakteriserer vel egentlig situationen i en nøddeskal, at en del af det, de bedrestillede bidrager med til statens indtægter, betales tilbage, endda med renter. Det er ikke en luksus, som de dårligst stillede kan få.

Som det er enhver bekendt, er VS tilhænger af helt at aftrappe rentefradraget, de særlige fradrag vedrørende forskellige opsparingsordninger og i det hele taget at rydde op i fradragsjunglen, hvorimod de radikale og socialdemokraterne går ind for at bevare bl.a. rentefradraget, blot det får samme værdi. Det må være underforstået: samme værdi for dem, der har det. Hvor de radikale og socialdemokraterne altså vil fjerne det ene asociale element, at de højeste indtægter får de største subsidier gennem fradragene, vil vi afskaffe dem begge to, også det andet element, der betyder, at de, der intet fradrag har, betaler til dem, der har fradrag. Det element vil nemlig blive tilbage efter socialdemokratiets forslag. Vi har aldrig hørt et egentlig offensivt argument for overhovedet at bevare rentefradraget, andet end at det vil få uheldige konsekvenser for ejendomsmarkedet, og det er selvfølgelig også et stærkt argument. Men hele problemet består i så fald i – hvad det altid gør, når vi snakker skattepolitik – at finde passende overgangsordninger, så at ingen skal gå fra hus og hjem.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at VS hellere vil afskaffe det ene asociale ele-

ment end slet ikke at afskaffe nogen af dem, og derfor vil vi støtte det socialdemokratiske forslag på dette område, som vi vil støtte det på en lang række andre områder. Jeg vil ikke gennemgå det i detaljer, for der er alt for mange enkeltområder, men lad mig nævne de områder, hvor vi er uenige med socialdemokraterne.

Vi vil ikke være med til at indføre en generel omgælsesklausul. Det er og bliver en bastard ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt. Hvis man mener, at det er nødvendigt med en generel omgælsesklausul, har man ikke tilstrækkelig tillid til det arbejde, man selv har lavet, så har man ikke forenklet systemet tilstrækkeligt. Vi vil ikke være med til at holde renteindtægter uden for tillægsbeskatningen. Og vi vil foretrække, at socialdemokratiets i øvrigt glimrende omsorg for børnefamilierne udtrykker sig i direkte tilskud og ikke i fradrag.

Hermed har jeg også udtrykt et mere principielt synspunkt: VS foretrækker generelt, at subsidier, som fradrag jo er, gives som direkte tilskud, fordi et af problemerne ved det nuværende skattesystem netop er dets manglende gennemskuelighed og den manglende offentlige debat om subsidierne, der følger af den manglende gennemskuelighed. Tænk, hvis vi hvert år i forbindelse med finansloven fik frem på én konto, hvor mange tilskud, direkte og indirekte, der gives til erhvervslivet via skattesystemet og uden om skattesystemet!

Jeg har yderligere en række bemærkninger om det videre arbejde med en omlægning af skattesystemet, bl.a. om nogle af de udtalelser, der er faldet i dag, ikke mindst fra hr. Bernhard Baunsgaard, men da min taletid er udløbet, vil jeg gemme dem til anden omgang.

Arne Bjerregaard (KrF):

Det kunne være fristende nok en gang at indlede en længere debat om et skatterefor-forslag – det er sådan set ikke lysten, der mangler – men jeg skal nøjes med at notere, at som tiden går, har det vist sig, at socialdemokratiet alligevel har bevæget sig på visse punkter mod vore synspunkter. Det kan godt være, at vi skulle vente lidt længere med at få dette reformforslag, for så kunne det jo være, at socialdemokratiet og vi kunne blive

[Arne Bjerregaard]

enige. Jeg er nødt til at sige, at en del af de ting, socialdemokratiet fremfører, er vi naturligvis enige i, det har jeg tidligere sagt.

Jeg må sige, at jeg også er enig i nogle af de synspunkter, som hr. Rahbæk Møller fremførte om målet med en skattereform, dem vil jeg også ved denne lejlighed tilslutte mig. Det er vore synspunkter, at det må være målet med en skattereform. Vi skal ikke bare lave en skattereform, for at en minister kan få en underskrift på en skattereform. Der skal virkelig være reform i den, således at vi får en anden fordelingspolitik, det må være målet med den.

Jeg sagde jo, at jeg ikke ville gå ind i en længere debat ved denne lejlighed. Jeg ved, at tinget har pålagt ministeren at fremsætte et forslag, og dette forslag kommer sandsynligvis i denne samling. Når dette skattereformlforslag er blevet fremsat, kan jeg forsikre om, at jeg nok skal tage bladet fra munden vedrørende indholdet af det.

Maisted (FD):

De frie demokrater er modstandere af, at man beskatter arbejdsindkomster. Vi har aldrig nogen sinde kunnet forstå det logiske i, at man beskatter folks arbejdsindsats fremfor deres forbrug. Vi synes, at det er hæmmende for enhver form for initiativ med denne form for beskatning. Det er selvfølgelig en gammel sag, men dér, hvor den først og fremmest fik en forstærket skadelig virkning, var dengang socialdemokratiet indførte kildeskatten, ganske vist ved hjælp af borgerlige partier. Det var dér, ulempen først og fremmest opstod.

Hvis man nu skal prøve på at redde stumperne i denne sag, så kunne man forestille sig, at man i den skattereform, man taler om – reform er sådan et smukt ord, men det har selvfølgelig intet med reform at gøre, det er bare et spørgsmål om, hvordan man får endnu flere penge ud af de danske borgere – gik tilbage til gamle tider og indførte et fradrag for den skat, folk har betalt. Det ville være ulige nemmere i dag, hvor man jo har elektronisk databehandling til hjælp. Der ville ikke være nogen problemer med at fratrække folks indbetalte skatter, og så ville man sikre en proportional skat i stedet for den progressive beskatning.

Vi mener også, at man skal arbejde videre med at øge bundfradraget for de laveste ind-

komster. Man kunne ydermere, hvis vi får gennemført en yderligere stram indkomspolitik, tænke på at gennemføre momsfrigthed for fødevarer for på den måde at stimulere folks arbejdslyst.

Det hele hænger selvfølgelig sammen med, at man har ladet de offentlige udgifter vokse alt for meget, sådan at man ikke kan tænke logisk og fornuftigt i denne sammenhæng. Man er tvunget til at inddrage borgernes surt indtjente penge.

Jeg er sådan set enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at skattepolitik intet har med socialpolitik at gøre, men vi ved af bitter erfaring, at den fordelingspolitik, der ligger i det store offentlige forbrug, vender den tunge ende nedad. Derfor synes jeg, at man skal bibeholde en høj bundgrænse for de laveste indkomster og erkende, at den socialdemokratiske politik, der har medført, at staten må sælge for over 100 mia kr. statsobligationer, også har medført en utrolig skæv indkomstfordelingspolitik i dette land. Nogle mennesker har fået rentefradragmuligheder plus skattefrie kursgevinster takket være en socialdemokratisk økonomisk politik, der bygger på et offentligt overforbrug.

Som sagt vil de frie demokrater gerne deltage i arbejdet, men jeg mener, at skatteminister, som gerne vil have en proportional beskatning, burde overveje, om man ikke skulle indføre et godt, gammelt, kendt system med at fradrage indbetalte skatter. På den måde vil man også mindske folks lyst til at spekulere i, hvad de skal betale i skat, og de fradragmuligheder, der er i den forbindelse.

Lykketoft (S):

Da jeg hørte hr. Maisteds indlæg, spurgte jeg et øjeblik mig selv, om det nu havde været besværet værd at genfremsætte dette forslag. Men jeg tror alligevel, at det er nyttigt at få diskussionen, få præsentationen af synspunkterne, og også og især – det er jo det, debatten har drejet sig om – positionerne i forhold til forhandlingerne nu i efteråret om en skattereform. Vi har jo ikke bevæget os meget ind på de tekniske detaljer. Det har vi gjort tidligere, så det har der været god grund til ikke at gentage i dag fra nogen side.

Jeg vil kun sige om de bemærkninger, der er faldet, at det er forkert, når en enkelt har

[Lykketoft]

hævded, at vi lægger op til en forøgelse af skattetrykket i dette forslag. Det er meget omhyggeligt udformet med henblik på at give uændret samlet skatteudskrivning, men det er klart umuligt at lave en skattereform med uændret samlet skatteudskrivning, uden at nogen kommer til at betale mere og andre kommer til at betale mindre. Derfor er det selvfølgelig en helt urimelig agitation imod selv forslag at fremdrage nogle enkelte eksempler og sige, at der er nogle, der kommer til at betale mere. Det er klart, selvfølgelig er det det. Det afgørende er: er det dem, der i dag betaler for meget, eller er det dem, der i dag betaler for lidt? Det er det, der er prøvestenen på, om en skattereform fører i den rigtige retning, og det gør socialdemokratiets forslag.

Jeg forstår i øvrigt ikke bemærkningerne om, at mine indledende betragtninger i særlig høj grad skulle være præget af partipolitisk agitation. Det skulle altså være det grundsynspunkt, at dette ikke kun drejer sig om teknik, men også om fordelingspolitik, der var partipolitisk agitation. Ja, det er et meget afgørende synspunkt for socialdemokratiet.

I den forbindelse er jeg nødt til at sige til hr. Rahbæk Møller, at det ikke er rigtigt, at socialdemokratiet ikke beskæftiger sig med menneskers levevilkår i dette forslag, at vi ikke beskæftiger os med en bedre fordeling. Forslaget om at forbedre børnefamiliernes økonomi væsentligt er af helt afgørende betydning for familier med lavere indkomster. De forslag, socialdemokratiet har formuleret om social genopretning her i folketinget, betyder en helt afgørende forbedring for de laveste indkomster. Der er i skattereformforslaget økonomisk dækning for de forslag, ikke ved en forøgelse af personbeskatningen, men ved en forøgelse af selskabs- og fondsbeskatningen. Så tingene hænger sammen. Man kan heller ikke nøjes med at betragte socialdemokratiets politik ved alene at kigge på dette skattereformforslag. Det skal ses i sammenhæng med de forslag, socialdemokratiet i øvrigt har formuleret her i folketinget.

Jeg skal sige ganske kort til fru Bente Juncker, at det egentlig er særpræget at høre hende sige, at der er noget i vejen med lejeværdireglerne, som er aftalt og stemt igennem med CD i 1981, sådan som de er nu, og at der er meget i vejen med ejendomsskatte-

fradragets afvikling, som vi aftalte med den nuværende boligminister, da han var CDs skattepolitiske ordfører, men hvor han godt nok ikke kunne overtale resten af CDs gruppe til det, da han kom hjem. Det var ikke vores fejl. Det er sådan, det hænger sammen. Så jeg ved ikke, hvor stor en forargelse CD egentlig med rette bør mobilisere i denne sag.

Må jeg sige som mere generelle bemærkning, at jeg mener stadig væk – også efter at have hørt hr. Bernhard Baunsgaard her i dag – at de radikales udtrykte vilje til handling giver grundlag for optimisme. Selv om jeg ikke kan skjule, at vi har haft en optimisme så ofte før, og at vi hidtil er blevet skuffede, så tror jeg imidlertid nu, at det må gælde for de radikale i forhold til de holdninger, de selv har udtrykt, i forhold til det program, de selv har fremlagt, i forhold til deres egne tillidsfolk, at heller ikke de vil tøve længere.

Jeg vil også takke – ikke så meget for de bemærkninger, hr. Fogh Rasmussen er kommet med i dag som venstres ordfører, men mere for de bemærkninger, han kom med på venstres landsmøde, med den stærke understregning af de synspunkter, der også blev formuleret af Sparekasseforeningen, om fornuften i en fuldstændig proportional kapitalafkastbeskatning i sammenhæng med en omlægning af rentefradraget til ens skatteværdi for alle. Her er socialdemokratiet og venstre enige, og det mener jeg i sig selv er et godt grundlag for forhandlingerne om et bredt skatteforlig.

Det, jeg imidlertid er mest bange for, er ikke så meget diskussionen om det tekniske. Det tror jeg at vi finder løsninger på, hvis der er vilje. Men jeg er bange for, at det ikke er alle i regeringspartierne, der på samme måde som hr. Fogh Rasmussen og jeg er meget optaget af at få aftalt et mere rationelt og mere rimeligt skattesystem så hurtigt som muligt. Tværtimod er jeg overbevist om, at nogle borgerlige politikere betragter skattesagen som noget, der skal bruges til at holde de radikale hen med snak og med vage løfter til i nærheden af næste ordinære valgdato, ikke noget, der skal træffes beslutninger om foreløbig. Teorien bag denne forhalingsteknik er, at det er den bedste livsforsikring for en Schlüterregering, mens en gennemført skattereform ikke rummer samme tryghed. Tværtimod vil den give anledning til en vis

[Lykketoft]

intern uro, fordi der skal slagtes en hellig ko her og der, og det vil være til ugunst for de konservatives sponsorer og kernevælgere.

Lad mig sige med det samme, for at der ikke skal være nogen misforståelser: jeg tror hverken, at statsministeren eller skatteministerens tænker på den måde. Jeg tror, at både statsministeren og skatteministeren efter de udtalelser, der er faldet, er oprigtigt oprørt over alle de numre, deres smarte juridiske fagfæller laver for deres kernevælgere inden for den udlevede skattelovs hullede rammer. Men tør regeringen drage konsekvensen? Det er hovedspørgsmålet, og svaret er, at hvis den tør, så fører det lige over i socialdemokratiets skattereform.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Det var nogle interessante politiske filosofiske betragtninger, hr. Lykketoft kom med her, om regeringens levetid og levemuligheder. Hidtil er det et spørgsmål, som ikke har bekymret regeringen særlig meget, og der vil gå mange år, før det bliver aktuelt.

Jeg synes, at det i og for sig har været en interessant debat, for den har vist, at vi på mange punkter er enige. Der er i alt fald én ting, jeg gerne vil sige til hr. Bernhard Baunsgaard: der er ét punkt, hvor regeringen og han er ganske overordentlig enige – det vil jeg også gerne sige til hr. Lykketoft – og det er, at vi stræber efter at få lavet en skattereform med det bredest mulige flertal, men hvis det ikke skulle være muligt at lave den med det bredest mulige flertal, så kan man forfatningsmæssigt lave en skattereform med et noget snævrere flertal. Jeg er da glad for, at der er enighed mellem socialdemokratiet og det radikale venstre og regeringspartierne om, at dette er udgangspunktet for vores forhandlingssituation. Men jeg understreger igen, at det klogeste naturligvis vil være at skabe det bredest mulige flertal for en skattereform.

Jeg er også enig med hr. Hagen Hagensen i, at dagen i dag ikke er den, hvor man skal grave grøfter, og man har jo også gjort sig en vis umage i sine indlæg, men det har været svært for nogle at undgå. Der er én bemærkning, som jeg er nødsaget til at reagere imod. Det var hr. Lykketofts indledningsbemærkninger, som gik ud på, at den borgerlige re-

gering ikke har taget reelle skridt til at bekæmpe skattetænkningen.

Jeg vil gerne spørge, om hr. Lykketoft har den opfattelse, at det er den borgerlige regering, der har opfundet skattetænkningen, om det er den borgerlige regering, der er ansvarlig for det skattesystem, vi trækkes med i dag, og om det er den borgerlige regering, der er ansvarlig for, at det er så fantastisk vanskeligt at lave et bedre skattesystem. Efter min opfattelse har skattetænkningen eksisteret altid, men jeg erkender, at den har accelereret, simpelt hen fordi marginals-katterne ustandslig er blevet sat op under den socialdemokratiske regering, og også fordi det hidtidige skatteloft på 70 pct. er blevet sat op af oppositionen her i folketinget.

Det undrer mig, at hr. Lykketoft, som jo forstår så meget af skattesystemet, bliver ved på samme måde som tidligere socialdemokratiske regeringer med lapperi på lapperi for at komme skattetænkningen til livs ved at angribe symptomerne i stedet for at angribe ondets rod, som simpelt hen er de høje marginals-katter. Hvis man ser på, hvorledes forholdene er i andre lande, ser man, at de stort set har haft den samme udvikling; marginalskatteprocenten er steget og steget, indtil den, ligesom nu i vort land, har nået et punkt, hvor skattesystemet bliver selvødelæggende på grund af de høje marginals-katter, og så har man sænket de høje marginals-katter.

Jeg må sige, at selv om der er mange interessante, gode og logiske ting i socialdemokratiets forslag, kan jeg altså ikke komme til andet resultat, end at ondets rod bliver tilbage, nemlig 48 plus 25 pct., altså 73 pct. Men som sagt, det får vi jo lejlighed til at diskutere i de kommende måneder, og jeg er da glad for de meldinger, der er kommet i dag, ikke blot fra socialdemokratiet og fra det radikale venstre, men også fra andre partier; så jeg tror, at vi helt præcis ved, hvor vi har hinanden, og det lover jo godt for de kommende forhandlinger.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg har to bemærkninger til hr. Lykketoft.

Hr. Lykketoft kunne ikke lide, at jeg påviste, at socialdemokratiet ikke retter op på skattebetalingen for gruppen af lavtlønnede med mellem 100.000 og 125.000 kr., den gruppe, der i dag betaler en af de højeste

[Rahbæk Møller]

procenter i skat, og hr. Lykketoft henviste til, at socialdemokratiet ville gøre noget for børnefamilierne. Det er gammel radikal snak, at lige så snart vi angriber dem for ikke at rette op på proportionen osv., så snakker de børnefamilier.

Lad mig sige med det samme, at det da er udmærket, at man tager lidt fra dem, der ikke har børn, og giver det til dem, der har børn. Det er ikke derom, striden står. Men uanset om folk har børn eller ikke har børn, så ligger det altså sådan, at i dag betaler de lavest lønnede en højere skat end dem længere oppe på skalaen, og resultatet af socialdemokratiets forslag bliver, at denne afstand forøges. Hele forslaget satses på at give maksimale skattelettelser til indkomster mellem 175.000 og 200.000 kr., hvor man betaler markant lavere skat som procent af indkomsten end dem, der tjener mindre. Det er det, vi angriber. Der er mange andre gode ting i det.

Den anden ting, jeg godt vil påtale i hr. Lykketofts indlæg, var hr. Lykketofts tro på, at skatteministeren og statsministeren gerne ville lave en skattereform. Nu vil jeg ikke prøve at granske, hvad de to ministre tænker i stille stunder. Jeg vil holde mig til, hvad de faktisk siger offentligt, og det eneste, vi har hørt fra dem, er en benægtelse af eksistensen af det problem, der hedder beskatning af kapitalafkast og kapitalfradrag, det problem, som både socialdemokratiet og vi og Sparekasseforeningen og Erik Møllerup og mange andre gode mennesker erkender. Det har regeringen nægtet at se i øjnene. Det eneste, den siger, og det eneste, skatteministeren gentog nu, var, at de rige betaler en for høj procent i skat. Bare vi sætter den ned, så lader de nok være med at snyde. Det er alt, hvad vi har hørt fra den.

Hvad regeringen tænker i sit stille sind, ved vi ikke, men jeg synes, at vi skal tro på, hvad den siger, og den siger, at den ikke vil gøre noget ved hullerne i systemet.

Hagen Hagensen (KF):

Denne lille debat, som heller ikke jeg synes skal være nogen stor debat, har ikke ført til, at vi er kommet hinanden så overvældende meget nærmere, men den har da heldigvis heller ikke fjernet os mere fra hinanden, end at der er mulighed for, at vi kan gå sammen

og søge frem til det, som jeg stadig væk håber på og for resten også tror på: at det vil lykkes at gennemføre en skattereform med et meget bredt flertal i denne sal.

Der er dog en enkelt ting, jeg godt vil sige en smule om, nemlig hr. Lykketofts tanke-spind om, hvorledes denne regering bedst blev holdt oppe. Det var ved at holde sagen om en skattereform hen og lade det være, som det nu engang er. Vi erkender allesammen, at det ikke er godt, og vi har aldeles ikke noget ønske om at holde det hen. Vi slæber rundt med arv fra gammel tid. Langt de fleste af de skatteregelsæt, vi har, er kommet til verden under andre regeringer end denne, og det er dem, der har givet mulighed for skattetænkning og alt, hvad deraf følger, som er dårlige ting, og som vi – det vil jeg godt have slået fast her – også ønsker at bekæmpe mest muligt. Vi har forskellige måder at gøre det på.

Vi finder, at skattetænkning skal angribes ved ondets rod, således at man nedsætter marginalskatte og derved får fjernet både grundlaget for og ønsket om at tænke i skat på en anden måde end den, der er den rimelige. Vi har aldeles ingen form for sympati for dem, der udnytter skatteregelsættene på en måde, som vi også har set det gengivet i dagspressen de seneste dage. Jeg noterer med tilfredshed, at skatteministeren har truffet bestemmelse om, at landsrettens dom skal ankes til højesteret, så vi får en klar afgørelse af, om de lånearrangementer, der udelukkende har hvilet på skattetænkning, nu også kan holde. Hvis det måtte vise sig, at de kan holde, når vores højeste domstol prøver det, så er det op til denne sal at klare tingene. Men det er også en arv, som vi har overtaget fra andre. Det parti, der i dag fremsætter sit beslutningsforslag, har en ikke ringe andel i – eller rettere sagt langt den største andel i – at forholdene er blevet således.

Vi ønsker som sagt at være med til at drøfte problemerne på en sådan måde, at der kommer noget ud deraf. Vi må være klar over, at ingen af os kan nå vores ønskemål, men vi må prøve på til gengæld at finde det, der kan yde jævnet for langt de fleste.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har denne gang nogle få bemærkninger at gøre i anledning af det, der er sagt,

[Bernhard Baunsgaard]

men jeg vil gerne begynde med at gentage det, jeg sagde til indledning, at efter radikal opfattelse skal der tages beslutninger i denne samling. Vi ønsker, det skal ske så bredt som muligt, men kan vi ikke bredt blive enige, så vil de radikale være parat til at gennemføre en skattereform på et mindre bredt grundlag. Hvis der er nogen, der herefter skal have anvisning på, hvad det vil sige, så kan jeg kun dertil føje, at vi har på forhånd ingen, vi giver fortrin. Det drejer sig om at nå længst muligt i retning af det, de radikale kan acceptere som en skattereform. Det kan, hvis regeringen ikke forhandler bredt og åbent, blive socialdemokratiet. Hvis socialdemokratiet ikke forhandler bredt og åbent, så kan det blive regeringen, men det bedste er det brede.

Når jeg siger det sidste med, at socialdemokratiet også må være bredt og åbent, så må man forstå, at det for de radikale er uacceptabelt, at arbejdsfri indkomster skal beskattes mildere end arbejdsindkomster. Husk, det drejer sig her om aktieudbytter, renter af pantebreve, renter af obligationer m.m. De sidste er jo i forvejen begunstigede i skattesystemet.

Skatteministeren minder om, at skatte loftet er sat op fra 70 til 73 pct. under denne regering. Jeg antydede allerede første gang, at det var nødvendigt. Det var den eneste måde, hvorpå vi hurtigt kunne få medborgere med store indkomster til at deltage i bekæmpelsen af den økonomiske krise.

Jeg står her med et stykke papir udarbejdet af skatteministeriet, der fastslår, at disse store skattepligtige indkomster er kommet til at betale fra knap 4.000 kr. til over 6.000 kr. mere i skat. Det har været deres bidrag. Det har været for lille et bidrag, men det var den eneste måde, hvorpå vi hurtigt kunne få dem til at bidrage til at bekæmpe krisen. Derfor var det nødvendigt. Jeg havde gerne set, at de 73.000 kr. var blevet rettet til 75.000 kr. Det var der ikke flertal for i folketinget.

Bente Juncker (CD):

Jeg har bemærket hr. Lykketofts lidt polemiske bemærkninger om lejeværdien og fradraget for ejendomsskatter. Jeg står naturligvis ved alt det, vi har lavet sammen med socialdemokratiet, men nu mener vi altså, at

målet er fuldt. Vi begynder nu at se, hvordan det virker.

Jeg vil gerne slå helt fast, at vi bevæger os altså ikke på dette område. Jeg er klar over, at man skal se reformen i hele sin sammenhæng, men vi må altså sige stop, når det drejer sig om at belaste husejere yderligere.

Ove Jensen (FP):

Et af de største problemer, der er i det nuværende indkomstskattesystem, er jo den skattetækning, der foregår, fordi folk føler, at de bliver uretfærdigt behandlet, at de skal betale for meget i skat. I fremskridtspartiet har vi den opfattelse, at det problem kun kan løses ved at afskaffe indkomstskatten.

Men nu har hr. Lykketoft også omtalt den skattetækning. Han sagde, at systemet blev udhulet ved skattetækning. Derfor vil jeg godt spørge hr. Lykketoft: hvad ligger der i det forslag til folketingsbeslutning, som er fremsat, og som bliver behandlet her i dag, der modvirker den skattetækning, som i dag foregår? Så vidt jeg kan se, er der intet som helst i det forslag, der vil modvirke skattetækningen. Tværtimod vil det animere til, at der bliver en forøget skattetækning.

Der står noget i den skriftlige fremsættelse om, at virksomheder, der berøres af rentefradragsbegrænsningen, har adgang til at modvirke de økonomiske konsekvenser ved skattefrit at omdanne sig til aktie- eller anpartselskab, og så kommer det, som jeg vil spørge om:

»For landbrugets vedkommende skal de samme skattemæssige virkninger kunne opnås ved en frivillig »virksomhedsskat« på 50 pct. af den indtjening, der geninvesteres i bedriften.«

Hvordan skal det forstås? Skal det forstås således, at det kun er den del af overskuddet, der geninvesteres i bedriften? Hvorfor den forskelsbehandling for landbrugets vedkommende? Hvorfor skulle landbruget efter dette forslag ikke lige så vel som selskaber kunne oparbejde en reservebeholdning, hvis de har betalt den skat, som andre betaler i selskaber, eller som der foreslås her, 50 pct.? Hvad er begrundelsen for, at landbruget skal have, så vidt jeg kan se, en negativ særbehandling på dette område?

Lenger (VS):

[Lønger]

Der er tre af de udtalelser, der er faldet her i første runde, som jeg synes det er vigtigt at fremhæve.

Den første var hr. Hagen Hagensens bemærkning om, at ingen skal beskattes mere efter en skatteomlægning, efter en skattereform, end tilfældet er nu. Den har jo som konsekvens, at man ikke med hr. Hagen Hagensens kan tale tillægsskat, og den har formentlig den yderligere konsekvens, at skatte-reformen ikke vil balancere, hvad regeringens skattereform i øvrigt heller ikke gør. Konsekvensen af hr. Hagen Hagensens udtalelse vil også være, at der så skal ske nedskæringer eksempelvis på sociale, kulturelle eller andre områder, som vi jo ved at regeringen har et godt øje til.

Den anden udtalelse, som jeg synes det er vigtigt at være opmærksom på, var hr. Fogh Rasmussens. Han sagde, at skavankerne, som han kaldte det, ved et progressivt skattesystem jo er de samme, hvad enten det er et progressivt system, som vi kender det nu, eller det er en proportional skala med en tillægsskat. Det er interessant, for når hr. Fogh Rasmussen ikke vil acceptere det progressive skattesystem nu, kan han formentlig heller ikke acceptere et proportionalt system med en tillægsskat, som han jo netop har taget afstand fra.

I øvrigt kan det undre mig, hvor hr. Fogh Rasmussen har fået den opfattelse, at der er et flertal for at afskaffe det progressive system og erstatte det med et proportionalt system. Når han må konstatere, at både hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Lykketoft meget klart har understreget, at der skal være en eller anden form for tillægsskat, så kunne jeg godt tænke mig at vide, hvor hr. Fogh Rasmussen egentlig ville hente sit flertal, men lad det nu ligge. Det afgørende synes jeg er, at hr. Fogh Rasmussen i dag har taget meget klart afstand fra en tillægsskat.

De to udtalelser synes jeg er interessante, i særdeleshed i betragtning af at hr. Bernhard Baunsgaard i dag var bemærkelsesværdig klar og sagde, at nok ville han foretrække et bredt flertal, men ellers måtte skattereformen jo laves med et andet flertal. Hvis jeg var journalist, så tror jeg, jeg ville sætte den udtalelse i overskriften i morgen.

Det får mig til at præcisere et par ting af hensyn til hr. Lykketoft. Selv om vi havde indvendinger mod det socialdemokratiske

forslag, vil jeg gerne præcisere, at vi synes, det socialdemokratiske forslag er et godt udgangspunkt for at snakke om en omfordeling af skattebyrderne. Det, der er sagt her i dag, tyder for os på, at der ikke er mulighed for ved et forlig med regeringspartierne at få en omfordeling, i hvert fald ikke hvis hr. Fogh Rasmussens og hr. Hagen Hagensens udtalelser står til troende.

Jeg vil også gerne præcisere – specielt af hensyn til hr. Bernhard Baunsgaard, så det ikke kan bruges bagefter – at det radikale venstre har nogle skattepolitiske principper, som vi synes godt om. Det gælder noget af kritikken af det socialdemokratiske forslag om placeringen af renteindtægter ved beregning af grundlaget for tillægsskatten. Det gælder det principielle udgangspunkt, at bruttoindkomsten skal danne grundlag for en vis del af beregningen, og det gælder det radikale venstres holdning til fradrag kontra tilskud, som heller ikke ligger så fjernt fra VS. Vi er også opmærksom på, at det radikale venstre har gjort sig tanker om at forbedre vilkårene for børnefamilierne.

De ting ønsker jeg at præcisere over for hr. Bernhard Baunsgaard og over for hr. Lykketoft, for at det ikke bagefter skal kunne bruges, at der jo ikke var noget flertal, blot fordi SF, radikale og socialdemokratiet var enige, idet VS er afgørende for, at de tre partier faktisk har et flertal.

Vores skattepolitiske mål er anderledes end det radikale venstres og socialdemokratiets, men vi har tænkt os at slås for hver krone i omfordelingsdiskussionen, og derfor er det afgørende for os, at retningen er rigtig. Hvis den er det, så har vi ikke nogen ultimative holdninger i forbindelse med diskussionen om en omlægning af skattesystemet.

Maisted (FD):

Jeg kunne ikke nå før i mit første indlæg at sige til fru Bente Juncker, at vi er i de frie demokrater helt enige i, at såvel beskatning af arbejdsindsats som beskatning af at bo i egen bolig er ganske uanstændigt, og derfor vil vi selvfølgelig heller ikke være med til, at man øger beskatningen over for folk, der bor i egen bolig.

Jeg er dybt deprimeret over, at regeringen så meget som drømmer om at gå ind i seriøse forhandlinger med socialdemokratiet, støt-

[Maisted]

tet af de radikale, om yderligere cementering af denne formynderstat. Det er jo det, det drejer sig om. Man ønsker at inddrage folks arbejdsindsats for at kunne bestemme, hvordan pengene skal fordeles, efter hvad man nu bestemmer herinde i folketinget, i stedet for at give den enkelte borger frihed til selv at råde over det, han ved slid og slæb selv har tjent sammen. Det er efter min mening ikke en politik, som skulle føres af hverken socialdemokratiet eller det radikale venstre. Det giver en formynderstat og et socialistisk samfund, og det er klart, at det kan vi ikke være med til.

Lykketoft (S):

Jeg skal gøre mig umage for ikke at forlænge denne debat meget mere, men der er et par af de faldne bemærkninger, der giver anledning til nogle kommentarer.

Skatteministeren spurgte, om det var den borgerlige regering, der havde ansvaret for det forfærdelige skattesystem, vi har nu. Det er de borgerlige partier i folketinget, der har ansvaret for, at der ikke i de sidste 10 år er sket en grundlæggende reform af skattesystemet. Socialdemokratiske regeringer fra 1975 til 1982 har fremlagt sammenhængende strukturreformforslag til forhandling i folketinget gang på gang og er blevet mødt med en massiv afvisning fra borgerlig side. Man har end ikke villet diskutere skavankerne, sådan som de nu indrømmes åbent af den konservative skatteminister.

Socialdemokratiet i opposition fremlægger nu for fjerde gang inden for 2 år forslag til noget, der er alt andet end lapperier, men en tilbunds gående reform af systemet. Hvis vi skal fordele ansvaret, mener jeg ikke, historien efterlader nogen som helst tvivl om ansvarsfordelingen for, hvorfor det kun er blevet til lapperier. Vi har været nødt til at gå ind i en lang række lapperier, vi vidste var utilstrækkelige. Vi har ikke kunnet samle et flertal i folketinget til konsekvent handling før nu. Vi håber, at tingene ser anderledes ud i løbet af efteråret.

Jeg vil godt sige noget om udtrykket at gå til ondets rod. Det blev brugt som synonymt med at ville afskaffe skattetænkningen ved at afskaffe skatterne. Det er ikke at gå til ondets rod. Det at ville nedsætte skatteprocenten, så den bliver ens for både rig og fattig,

er ikke at gå til ondets rod, det er at smide barnet ud med vaskevandet. Det er at sige: de rige skal ikke alene have lov til at beholde alle de fradrag, de har hamstret, de skal også sættes ned i skatten af den sidst tjente krone, sådan at de samlet af deres bruttoindkomst kommer til at betale mindre i skat end selv de lavestlønnede i dette samfund. Det er ikke at gå til ondets rod. Det er det modsatte af at gå til ondets rod.

Jeg vil omvendt sige til hr. Rahbæk Møller en gang til: indretning af trækprocent og personfradrag er ikke den eneste måde, man kan hjælpe de lavestlønnede på. De mennesker, der i statistikken figurerer med indkomster mellem 80.000 og 120.000 kr., er ikke alle sammen lavtlønnede, heltidsarbejdende mennesker. Der er en masse rige pensionister – med gode skatteregler for dem allerede – og deltidsarbejdende imellem. Derfor er spørgsmålet om at få lettet det for de dårligst stillede her i samfundet ikke kun et spørgsmål om indretningen af skattesystemet, men også et spørgsmål om en lang række andre områder, hvor socialdemokratiet har formuleret sine fornuftige modspil til den borgerlige regering.

Det er i øvrigt forkert at hævde, at socialdemokratiets skattereformforslag – selv isoleret betragtet – giver de største lettelser til dem, der tjener fra 170.000 kr. og opefter. Det er ikke rigtigt, ikke ud fra en gennemsnitsbetragtning. Man kan sagtens finde mennesker med højere indkomster end 170.000 kr., der får store lettelser, fordi de er så atypiske, at de ikke har nogen fradrag. Det er en konsekvens, vi er villige til at drage. Men ud fra en gennemsnitsbetragtning er de, der får lettelser, når det samlede regnskab er gjort op – sanering og begrænsning af fradrag mod til gengæld noget lavere trækprocenter for de fleste op til 180.000 kr. eller endda lidt højere – børnefamilierne og dem med lave arbejdsindkomster. Det er dem, der kombinerer høje indkomster med store fradrag og store formuer, der betaler. Det synes vi er rimelig fordelingspolitik.

Jeg vil godt gøre en bemærkning til hr. Bernhard Baunsgaard til allersidst. Jeg er enig i, at arbejdsfrie indkomster gennemgående beskattes for lempeligt i vores samfund. Det skal vi prøve at gøre noget ved, når vi snakker skattereform, men den konsekvente, den effektive, den fornuftige måde at gøre

[Lykketoft]

noget ved det på efter min opfatte er at tage fat på at eliminere eller beskatte de skattefrie kursgevinster. Det håber jeg hr. Bernhard Baunsgaard er enig i. Det er at forhøje selskabsskatten, så vi ikke har en lavere beskatning af kapitaltilvæksten i virksomheder, der er organiserede som selskaber, end vi har for selv den lavestlønnede arbejdsindkomst, og det er ved at beskatte løbende værdistigning i fast ejendom. Hvis vi tager fat dér, så får vi fat i den lange ende i spørgsmålet om hidtil lavtbeskattede eller ubeskattede værdistigninger, kapitalgevinster på obligationer og pantebreve, på aktier, på fast ejendom. Det er det væsentlige, det er noget, der klodser. Den diskussion, vi har ført om udformningen af tillægsskatten – hvad der skal gå ind, og hvad der ikke skal gå ind, om det skal være fiktive formuettillæg, eller om det skal være det faktiske kapitalafkast – er i forhold til disse punkter, hvor vi snakker om milliarder, en helt underordnet diskussion.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Bare nogle enkelte ord om ansvaret og ansvarets fordeling. Når man sidder i regering og kommer med den ene redegørelse, det ene forslag efter det andet om en skattereform, men får at vide, at man ikke kan få den igennem, fordi den indeholder ting, som andre ikke vil være med til, og når man derefter, når man ikke længere har regeringsmagten, kommer og slår sig for brystet og siger: nu kommer vi med noget, men så får at vide, at det kan man heller ikke få igennem, hvorfor så tale om, hvem der har ansvaret for, at der ikke er kommet noget ud af det? Er det ikke mere gavnligt nu, hvor vi er inde i en fase, hvor vi har en chance for at få snakket tingene igennem på en anden måde, da at gøre det, så der kan komme en reform ud af det?

Et enkelt ord til om arbejdsfrie indkomster. Dem vil man gerne have beskattet. Vi skal først have defineret, hvad det er. Det er jo ikke en hvilken som helst stigning i værdier. Det var der noget der tydede på i hr. Lykketofts bemærkninger, da han talte om løbende værdistigninger på fast ejendom. Det er ikke en arbejdsfri indkomst.

Jeg vil godt lige slutte med at sige, at der kan jo godt være tale om – det har der også

været i det reformforslag, vi behandler – at beskatte kursgevinster, men man undtager jo netop fra hr. Lykketofts side kursgevinster på statsobligationer og realkreditobligationer, ganske vist mod at få en forhøjet rente på dem. Men lidt kursgevinst bliver der jo tilbage alligevel – og det er for resten den relativt lille kursforskel i statspapirer, der er levet højt på hos dem, der har misbrugt vores nuværende skattesystem.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Hr. Lykketoft benægtede, at socialdemokratiets forslag først og fremmest tilgodeser indkomster mellem 175.000 kr. og 200.000 kr. Jeg kan kun sige, at efter vores beregninger byggende på de fradrag, folk faktisk har, så viser det sig, at den største skattelettelse er koncentreret dér, mens der ikke er nogen skatteletterelser til gruppen af lavtlønnede mellem 100.000 kr. og 125.000 kr. Hvis socialdemokratiet har andre tal, så kom med dem. Det eneste, hr. Lykketoft kom med nu, var henvisninger til enkeltpersoner: den, der har store fradrag, får det sådan, den, der har små fradrag, får det sådan. Det er jo alt sammen rigtigt, men det væsentlige er, at ifølge vores beregninger – og dem tror jeg ikke hr. Lykketoft kan anfægte – er der en skæv fordeling i socialdemokratiets forslag på det stræk mellem 100.000 kr. og 200.000 kr., hvor de fleste mennesker nu engang befinder sig, hvis de er fuldtidsansatte.

Jeg vil gerne føje til, at der ikke er tale om en total afstandtagen fra socialdemokratiets forslag fra vores side. Vi accepterer, at der er et grundigt opgør mod skattefiduser og skattetænkning. Vi accepterer, at der er en skærpet beskatning af de meget store indkomster. Vi accepterer mange gode elementer i det. Men vi forstår stadig væk ikke, hvorfor I har prioriteret skatteletterelserne sådan, at de ensidigt tilgodeser de højere mellemindkomster. Det giver en skæv fordeling. Vi kan ikke se anden grund til det, end at I af en eller anden absurd årsag har fundet ud af, at det er bedre at have to trin end tre, og derfor har svigtet de lavtlønnede. Vi synes, det er en mærkelig og forkert prioritering.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

[Bernhar Baunsgaard]

Det er kun en bemærkning om det, som vi kan kalde skattefri kurs- og værdigevinster. Det er jo rigtigt, at der herigennem – ikke mindst gennem obligationer og pantebreve – helt skattefrit tjenes mange, mange penge. Men hvis jeg ikke helt har misforstået hr. Lykketofts tidligere indlæg om dette problem, så er det et, der er vanskeligt at klare. Derfor tror jeg ikke på, at vi kan nå det i denne samling og slet ikke nå at komme hele området igennem. Vi ved også, at det er et område, der er ganske overordentlig svært at forklare for skatteyderne. Vi kan jo bare tænke på, hvilke vanskeligheder vi har på de områder, hvor vi har forsøgt at have en løbende beskatning af værdistigninger. Jeg tænker her på, hvor vanskeligt vi har det med hensyn til grundbeskatningen, hvor man jo forsøger at beskatte værdistigningerne, og hvor vanskeligt vi har det med hensyn til en rimelig fastsættelse af lejeværdien. Et tidligere medlem, hr. Glistrup, har jo sagt, at naturligvis burde lejeværdien ikke fastsættes til en encifret procent, men det burde være 10 pct. eller mere. Han har jo ret. Men det kan vi ikke blive enige om. Jeg har jo også ført forhandlinger med tidligere socialdemokratiske skatteministre, hvor jeg foreslog en højere lejeværdi, og hvor det ikke lykkedes at komme igennem. Det gælder ikke hr. Lykketoft, for dér blev vi jo enige.

Der er ét punkt, og det synes jeg da nok vi bør overveje at tage op igen, hvor vi – og »vi« er i denne forbindelse socialdemokrater og radikale – i fællesskab er kommet med en henstilling til regeringen, nemlig om at overveje forrentningen af statsobligationerne. Kursgevinsterne på dette meget væsentlige område ville blive betydelig mindre, hvis vi lod renten stige. Jeg kan godt forstå, at det rammer psykologiske barrierer hos regeringen, men det er dog værd at overveje i forbindelse med en skattereform.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Det var hr. Hagen Hagensen, der oprindeligt kaldte mig herop ved at sige, at vi havde vist så stor usmidighed fra socialdemokratiets side. Nu har jeg i 20 år gået rundt i det socialdemokratiske partiapparat forskellige steder, og jeg har aldrig hørt den kritik internt, at socialdemokratiske regeringer skulle være

særlig usmidige. Jeg har hørt den modsatte kritik meget ofte mod de socialdemokratiske mindretalsregeringer, at de har vist en udstrakt imødekommenhed over for borgerlige partier her i salen. Problemet i skattediskussionen har været, at der overhovedet ikke har været nogen form for bevægelighed fra venstres og konservatives side, før de selv kom i regering. Det er grundproblemet, og det er hovedforklaringen på, at vi nu har fået en realrentebeskatning, og at vi har fået en statsminister fra det konservative folkeparti, der har udtalt sig kritisk om den ubegrænsede rentefradragsret. Det skete ikke – ikke engang antydningssvis – én dag før den 10. september 1982. Her har man forklaringen på dødvandet i den skattepolitiske debat.

Jeg vil sige til hr. Rahbæk Møller: vore beregninger viser noget andet. Vore beregninger vedrørende det fordelingspolitiske er gennemgået i skattereformforslaget, som det blev fremsat allerede i foråret. Det kan vi kigge nærmere på i udvalgsarbejdet, men vi har faktisk regnet på de ting og fremlagt resultaterne af beregningerne i bemærkningerne til forslaget i foråret.

Til hr. Bernhard Baunsgaard: jeg håber meget på, at vi kan nå at angribe kursgevinstproblemerne i denne samling og i sammenhæng med den øvrige skattereform. Det er en meget væsentlig del af hele cirkuset, af alle omgævelserne. Jeg er fuldstændig enig i, at den ene halvdel af indgrebet er at forhøje den pålydende rente på statsobligationer og realkreditobligationer. Den anden halvdel er, at vi må samle alle disse mærkværdige papirer, som dukker op både fra udlandet og herhjemme uden for det organiserede marked med endnu større kursgevinster på, op under en beskatning. Jeg vil i øvrigt tilføje, at værdistigningsproblemet på fast ejendom tror jeg kunne løses på fortræffelig vis ved at gennemføre den model, det radikale landsmøde allerede var inde på tilbage i 1980, og det vil vi meget positivt medvirke til.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Kort til hr. Lykketoft: i det socialdemokratiske forslag fra foråret var der rigtigt nok beregninger, men det var beregninger baseret på eksempler. Der var ingen beregninger ba-

[Rahbæk Møller]

seret på en statistik over faktiske fradrag og indkomster for de forskellige grupper.

Kort til hr. Bernhard Baunsgaard: når hr. Bernhard Baunsgaard taler om, at det er så svært at indføre en værdistigningsafgift, så må jeg sige, at det er et spørgsmål om politisk vilje. Hvis hr. Bernhard Baunsgaard vil det, så får vi en værdistigningsafgift. Så enkelt er det!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven). (Bankers og sparekassers opgørelse af kursavancer).

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 3/10 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Det lovforslag fra socialistisk folkeparti, som vi her har til behandling, går ud på at foretage en ændring af ligningslovens § 4, således at banker og sparekasser altid skal medregne urealiserede kursgevinster og kurstab ved opgørelse af den skattepligtige indkomst. Lovforslaget går med andre ord ud på at gøre det såkaldte lagerprincip obligatorisk. Denne regel skal efter lovforslaget også gælde for akkumulerende investeringsforeninger.

Lovforslagets indhold er jo ikke nyt. Som det er anført i lovforslagets bemærkninger, var et lignende forslag til behandling her i tinget i sidste folketingsår, dels ved lovforslag nr. L 140, dels ved et ændringsforslag til regeringens lovforslag om ændringer af de skattemæssige regler vedrørende renter, lovforslag nr. L 125. Jeg kan derfor henvise til de bemærkninger, som jeg og ordførerne for regeringspartierne fremkom med ved den lejlighed, idet regeringen fortsat ikke anser det for nogen god idé at foretage de ændringer i beskatningsforholdene for pengeinstitutterne, som socialistisk folkeparti her foreslår.

Som jeg gjorde opmærksom på under behandlingen af forslaget i sidste folketings-samling, indebærer de to forskellige opgørelsesprincipper, lagerprincippet og realisationsprincippet, på lang sigt helt den samme skattebetaling. Ved realisationsprincippet, som er det gældende udgangspunkt i ligningslovens § 4, påvirker fortjeneste og tab den skattepligtige indkomst i det år, hvori fortjenesten eller tabet konstateres. Anvendelse af lagerprincippet medfører derimod, at der skal betales skat af forventede, men ikke konstaterede kursgevinster, ligesom der opnås fradrag for forventede, men ikke konstaterede tab.

I bemærkningerne anfører forslagsstillerne, at man her næsten har fundet en guldgrube for statskassen, nemlig at lovforslaget vil medføre et merprovenu på 700 mill. kr. i finansåret 1985 og gennemsnitligt 100 mill. kr. i de følgende år, afhængigt af udviklingen i renteniveauet. Jeg må erkende, at det ville da være et rart beløb at få til hjælp til gennemførelse af en skattereform. Men jeg mener ikke, at tallene er rigtige. Der foreligger simpelt hen ikke oplysninger, som muliggør en efterprøvning af forslagens provenuskøn. Vurderet ud fra oplysninger om pengeinstitutternes udskudte skat som følge af anvendelse af realisationsprincippet ved opgørelse af kursgevinster og forfaldsprincippet for periodiseringen af renter kan man ikke afvise, at selskabsskatten forøges med op imod 700 mill. kr. i 1985, hvis forslaget gennemføres. Men det er dog en primitiv beregningsform, for skønnet over, hvilket provenu der kommer ind, er endog særdeles følsomt over for ændringer i markedsrenten. Et rentefald med deraf følgende kursstigninger fremrykker beskatningen ved anvendelse af lager-